

SEEMNEKARTULI SERTIFITSEERIMINE EESTIS

Seemnekartuli klassifikatsioon ja lubatud põlvkonnad

Kategooria	Klass	Maksimaalselt lubatud põlvkonnad
supereliit	PBTC	1
	PB	2, 3 või 4
eliit	S	2, 3, 4 või 5
	SE	2, 3, 4, 5 või 6
	E	2, 3, 4, 5, 6 või 7
sertifitseeritud	A	8
	B	9

mikrotaimi või -mugulaid võib paljundada ainult ühe põlvkonna

nõuetele vastavat sertifitseeritud seemnekartulit saab kasvatada klassis A ja B ühe põlvkonna

Põldtunnustamine

Kartuli kasvatamisest seemnekartulipõllul peab olema möödunud

- ♦ supereliit- ning eliitseemnekartuli tootmisel – vähemalt 3 aastat,
- ♦ sertifitseeritud seemnekartuli tootmisel – vähemalt 2 aastat.

Nõuded vahemaale seemnekartuli tootmisel (seemnekartulipõllu ja naabruses asuva tarbekartulipõllu vähim lubatud vahemaa):

- ♦ supereliitseemnekartuli tootmisel – 50 meetrit,
- ♦ eliitseemnekartuli tootmisel – 25 meetrit,
- ♦ sertifitseeritud seemnekartuli tootmisel – 10 meetrit.

Seemnekartulil ei tohi esineda ohtlikke taimekahjustajaid.

Enne põldtunnustamist tuleb põllult eemaldada kõik mitesordiehtsad ja teiste sortide kartulitaimed ning kartuli varrepõletikuga ja viirustunnustega taimed (koos mugulatega). Seemnekartuli põldtunnustamine toimub kartuli õitsemise ajal.

Nõuded seemnekartulitaimikule	Supereliitseemnekartuli kategooria		Eliitseemnekartuli kategooria			Sertifitseeritud seemnekartuli kategooria	
	PBTC	PB	S	SE	E	A	B
sordiehtsus, sordipuhetus, min %	100	99,99	99,9	99,9	99,9	99,8	99,5
mosaiikviirus, keerdlehisus (PLRV), max %	0	0,1	0,2	0,5	0,8	2	6
varrepõletik, max %	0	0	0,1	0,5	1	2	4

Kartuli-kiduussi kontroll ja määramine

- ♦ Planeeritav põld sobib seemnekartuli tootmiseks, kui viimase 2–3 aasta jooksul ei ole seal kartulit kasvatatud ja põld on vaba kartuli-kiduussist.
- ♦ Mullaproovid kartuli-kiduussi esinemise kontrollimiseks seemnekartuli tootmiseks kavandaval põllul (2–6 mullaproovi hektari kohta) võtab Põllumajandusameti järelevalveametnik enne kartuli mahapanekut.

Kartuli-kiduussi esinemise tuvastamiseks ei ole vaja mullaproovi võtta, kui

- ♦ on olemas ametlikud analüüsitulemused, mis tõendavad, et viimase 12 aasta jooksul ei ole maatükil kartuli-kiduussi esinenud, või
- ♦ põlluraamatu alusel saab kindlaks teha, et viimase 12 aasta jooksul ei ole sellel maatükil kartulit kasvatatud.

Kartuli bakterhaiguste ja viiruste kontroll

Põllumajandusameti järelevalveametnik võtab sügisel bakter- ja viirushaiguste määramiseks mugulaproovid kartulihoidlas. Seemnekartuli tarnija tagab proovivõtmise jaoks juurdepääsu konteinerile.

Kartuli ring- ja pruun-baktermädaniku määramiseks võetava mugulaproovi suurus on kuni 200 mugulat partii tootmiseks kasutatud põllumaa iga hektari kohta.

Kartuliviiruste määramiseks võetava mugulaproovi suurus on kuni 200 mugulat partii tootmiseks kasutatud põllumaa kolme hektari kohta. Kartuliviirusi määratakse laboris ELISA- või Real-PCR-meetodil.

Kartuliviirus (lubatud esinemine, %)	Supereliitseemnekartuli kategooria		Eliitseemnekartuli kategooria			Sertifitseeritud seemnekartuli kategooria	
	PBTC	PB	S	SE	E	A	B
Y	0	0,5	1	2	4	8	10
A, M, S, X, PLRV	0	0,5	*	*	*	*	*

*analüüsimine pole kohustuslik

Seemnekartuli kvaliteedi kontroll

Seemnekartulipartiiis lubatud esinemine (% mugulate kaalust)	Supereliitseemnekartuli kategooria		Eliitseemnekartuli kategooria			Sertifitseeritud seemnekartuli kategooria	
	PBTC	PB	S	SE	E	A	B
mugula mädanikud (muud kui ringmädanik ja pruun-baktermädanik)	0	0,2	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
millest märgmädanik	0	0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
kartuli-mustkärn (nakatunud üle 1/10 mugula pinnast)	0	1	5	5	5	5	5
harilik kärn (nakatunud üle 1/3 mugula pinnast)	0	5	5	5	5	5	5
kartuli-süvikkärn (nakatunud üle 1/10 mugula pinnast)	0	1	3	3	3	3	3
närbunud või hõbekärna tõttu kuivanud mugulad	0	0,5	1	1	1	1	1
kahjustatud või mehaaniliste vigastustega, sealhulgas ebakorrapärase kujuga mugulad	0	3	3	3	3	3	3
muld ja muud lisandid	0	1	1	1	1	2	2
taimekahjustajaid kokku (välja arvatud muld ja muud lisandid)	0	6	6	6	6	8	8

